

Agustín Cadena

Kaadim története

Vannak nevek, amelyek mozognak, élnek és kézről kézre járnak az emberek között, ablakról ablakra, homályos utakon; rejtélyes nevek, hangzatosak, igézők, mint a pénz, megfoghatatlanok, mint a színek a részegek álmaiban. Egy nap megjelennek a falra írva, a metróban, hamuval az éjjeli magány asztalaira rajzolva; aztán a fiatalok szomorú dalokban ismételtetik őket. Nem számít, hogy senki sem tudja, kihez tartoznak. Egy név olyan, mint egy büntett: valami arctalan, de egyszerre elégíti ki és tüzeli fel a csöcselék mítoszéhségét, aztán csak nő és nő, megszilárdul, rátelepszik bizonyos tudatformákra, irányít vagy megmagyaráz bizonyos magatartástípusokat. Ez történt Kaadim ősi nevével.

Kaadim a tenger partján élt, senki sem tudja, milyen világban és mikor. Történetét éppúgy mesélik Huphyban, mint Rehobot-Ir földi városában. Sok változatban él, de a kiegészítések jól érzékelhetők, mivel minden esetben helyi vagy törzsi igényeknek engedelmessé válnak. Annak ellenére, hogy egyetlen nyelven sincs leírva, a történet mindenféleképpen alkalmas. A nagymamák unokáikra ijesztenek vele, a papok bölcsességük kódolt átadására használják, az érett férfiak pedig csábításra. Én egy régi mexikói városban hallottam, amit a sötét Xipe-Totec isten tiszteletére „A Nyúzott”-nak hívnak. Ott, az utolsó forradalmakban lerombolt felhőkarcolók között, ünnepi máglyák, kopálfák

és a városi hordák félelmetes zenéjével kísérve hallottam először Kaadim történetét. Egy öregember egy szemétdombon ült és marihuánát szívott, miközben szárnyas szkarabeuszként jöttek szájából a szavak: „Kaadim egy fehér vízű tenger partján élt...”, zúgta az öreg. Az emberek lassan körbevették. Szennyes zsidók, templomok vénséges kéjnéi, alkoholista papok, született gyengeelméjűek, akiknek Kaadim fenséges történetét felfogni képtelen koponyája hevert volna inkább porrá zúzva egy utca közepén... az utolsó városoknak mindez a formátlan tömege odagyűlt, hogy hallja az öreget. Ő volt a mesemondó.

De ez rég történt. Kaadim nevét a fazekasok ezernyi edényére vésték fel, a kardokra, az öngyilkosok sírjára, a kendők közepére és a gyávák ágyára. A világ szinte egyformán változott. Huphy, A Nyúzott, Rehobot-Ir földi városa... minden az aljasság hatalmas kloákájává lett. Csak Kaadim története maradt változatlan, de egyéb történetek adódtak hozzá, közönségesek, laposak, amik dolgokról beszéltek ahelyett, hogy maguk dolgok lettek volna, amelyeknek jelentésük volt ahelyett, hogy maguk jelentés lettek volna. Kúszónövényekként lepték el Kaadim aranymezejét. Ezért kell elmondani a történetet valami kemény gránitnyelven, amit nem ismerek. Azelőtt lehetséges volt megsemmisíteni vagy veszni hagyni a dolgokat, mert mindig

volt valami új, ami kitöltötte az űrt. Már nincs. A világ gyomra bezárult. Azelőtt a művészet egy pompás város volt, szebb és nagyobb, mint Babilon vagy Róma, vagy Mexico-Tenochtitlán; minden álom lehetséges volt benne, és egy nyomorult élet a nap szekerévé válhatott. A művészet a föld minden királyának dédelgetett gyermeke volt. De egy nap megbetegedett. És az ég is beteg lett és elsötétült; nem hagyta többé behatolni az elmondhatatlanból

eredő fényt. Talán valaki így akarta. De Kaadim történetének nem szabad elvesznie, be kell vésődnie az ellentétek közötti vonzástérbe, rá kell íródnia a szeretők és a zsenik homlokára, a betűkre és az átfogókra. Csak így maradhat meg az utolsó magon és az utolsó halálon túli csend, amely majd tovább mormolja: „Kaadim a tenger partján élt...”

Fordította: Fülöp Erika

A mágikus ábécé

Tízéves voltam, amikor elkezdtem történeteket írni, és ezt egy velem egykorú szomszéd lánynak köszönhetem, akit Eugéniának hívtak.

Élelmiszerboltunk volt, és naponta sok órát töltöttem ebben a helyiségben, amelynek mosószer, olívaolaj, ecet, csokoládé és őrölt kávé illata volt... Itt írtam a házi feladatokat. S itt látogatott meg a lány. Volt egy kis fapad a bejáratnál. Amikor Eugénia megérkezett, kijöttem a pult mögül, és leültünk kettesben a padra történeteket mesélni. Na jó, valójában úgy tűnik, én voltam az, aki ezeket mesélte.

Így történt. Eugénia nem járt iskolába. Nem fogadták, mert, mint mondták, „beteg volt”. Nem úgy tanult, mint a többi gyerek, nem tudott visszaemlékezni, nem tudott számolni. De az a néhány nap, amíg iskolába járt, elég volt ahhoz, hogy elültesse benne a lel-

kesedést a füzetekért, a ceruzákért és azért a varázslásért, amely által a vonalak rajzolása egy papírlapra olyan volt, mintha „szóképeket” készítené. Ő így mondta, és mindezidáig nem találtam jobb megfogalmazását annak, hogy mi az írás.

Így történt, hogy Eugéniának lett egy szenvedélye. Fogott egy rácsos füzetet, és elkezdett „festeni” egy X-et minden egyes négyzetbe. Az első oldalon kezdte, és addig nem nyugodott, amíg a füzet tele nem volt X-ekkel. Ez tarthatott egy délutánon át vagy egy egész hétig, attól függően, hogy mennyire volt kedve írni. Nem volt fontos. A szülei tucatjával vették neki a füzeteket, elvégre ez volt az egyetlen játék, amit kért.

És hát amikor befejezte az „X” be-rajzolását a füzet utolsó lapjának utolsó kis négyzetébe, elrohant a boltunkba. Odahozta hozzám a füzetét, hogy fel-

olvassam neki az általa írt történetet. Már tudtam, hogy mit fogok találni a füzetben, de úgy olvastam azt a több száz X-et, mintha egymás mellé fűzött mondatok lennének. És a történet valóban elkezdett kialakulni. Csak kitáltam, legalábbis akkor azt hittem. Ma viszont azt gondolom, hogy talán soha nem találtam ki semmit, és ezek a történetek tényleg ott voltak, egy egybetűs ábécével írva, aminek megfejtéséhez tehetségem adatott.

Eugénia bővölten figyelte, ahogyan a saját történetét olvastam fel neki. Soha nem kérte vissza a füzetet. Mindet ott hagyta nekem, hogy vigyázzak rájuk. Apám a hátsó szobában elhelyezett egy polcot, amelyen már több tucat kötet volt barátnőm műveiből. És ő, ki tudja honnan, tudta, melyik melyik. Amikor nagyon tetszett neki egy történet, megkért, hogy olvassam fel újra. És a szüleimnek és nekem egyformának tűnő kötetek közül mindig előhúzott egyet: a lófejű ember történetét, vagy a szerelmes kalózkőről szólót, vagy a fiúról szólót, akit egy boszorkány mentett meg a vízbefúlástól.

És én? Én megvártam, amíg elmegy, s aztán emlékezetből leírtam, amit éppen felolvastam neki. Nem minden történettel tettem ezt, csak azokkal, amelyek tetszettek, és ezekből végül is nagyon kevés volt. De ekkor kezdtem el művelni a történetmondás mesteriségét.

Egy nap Eugénia szülei úgy döntöttek, hogy Mexikóvárosba költöznek, ahol Eugénia egy speciális iskolába járhatott. Elvették tőlem. Elvették tőlem Eugéniát. Soha többé nem hallottam felőle.

Őriztem a füzeteit, amíg egy alkalmazott meggondolatlansága tüzet nem okozott az üzletben. A papír volt az első, ami elégett.

Most, amikor leülök írni, és kétségbeesem, mert úgy érzem, hogy semmi sem jön belőlem, előveszek egy füzetet, és elkezdem kitölteni a négyzeteket X-ekkel. Aztán hallom Eugénia hangját, aki azt mondja, hogy ezek szóképek.

És a történet, amely megakadt, újra elkezd folyni.

Fordította: Kóczián Viktória

Káin jele

Isabella, így hívták a lányt, aki a sarki házban lakott, a fehér ajtóval és a mindig csukott ablakokkal. Isabella Medina. A család már két éve a háztömbben lakott, és senki sem beszélt velük. Egy bűnügyi történet fekete fátylába burkolózva érkeztek: Izabella állítólag megölte a kisöccsét. Senki sem tudta pontosan, hogyan csinálta, de senki sem kételkedett abban, hogy ő tette. Azt mondták, hogy a lány megfojtotta őt játék közben úgy, hogy a fejére egy műanyag zsákot húzott.

Mindenesetre a fiatalok és az idősek egyaránt úgy emlegették, hogy „a lány, aki megölte a kisöccsét”, és ezt a szót, a „megölte” szót mély hangon, babonás tisztelettel ejtették ki. Ezért senki nem beszélt Isabellával. Még a szüleivel sem, mintha ők lennének a hibásak azért, amit a lány tett. Lehet, hogy azok voltak, mert nem vigyáztak a gyerekeikre. Engem amúgy nem érdekelnek. A történet, amit el akarok mesélni, Isabella története.

Nem beszéltünk vele, de nem is bántottuk, azt hiszem, félelemből. Bűnének jele megvédte őt. A legerősebb dolog, amit vele szemben tettünk, az volt, hogy átmentünk a másik járdára, ha láttuk, hogy jön. Egyszer az egyik unokatestvérem, aki nálam járt, látta, hogy ezt csinálom, és megkérdezte, miért. Halkan mondtam: „Az a lány megölte a kisöccsét. Ő egy gyilkos.”

Talán üldözve érezték magukat a lány tette miatt; vagy egyszerűen csak az apa munkát talált egy másik városban. Mindenesetre Medináék elmentek. Fellelegeztünk.

Sok éven át nyugodtan lélegeztem. Amíg el nem kezdődött a sírás. Igen, egy éjjel, az ágyamban, hallottam, hogy valaki sír a szoba sötétjében. Gyerekként soha nem láttam vagy hallottam Isabella Medinát sírni, de az első pillanattól kezdve biztos voltam benne, teljesen bizonyos, hogy ő az. Ott volt egy sarokban, ahol nem láttam, és sírt. Felkapcsoltam a villanyt. Ahogy várható volt, nem láttam semmit. De a sírás folytatódott, láthatatlanul, mintha a zárt, szomorúságtól megöregedett levegő sírna.

A következő és a következő éjszaka is visszajött. Elköltöztem, és ő is jött velem. Néhány éjszaka, ritkán, volt szerencsém a társaságban aludni. És tudom, hogy csak én hallom Isabella sírását. Megkérdeztem tőle, hogy mit szeretne, szüksége van-e imára vagy bármire. Hangosan, a levegőbe mondtam neki, hogy bár nem az én dolgom, de megbocsátom neki, amit tett. Nem válaszol, de nem is tágít: éjjelente jön és zokog nekem. Miért nekem? Most, amikor ezeket a sorokat írom, őt hallgatom.

Fordította: Kóczián Viktória

Egy, 2022, Khorgoo-hegy, Mongólia